

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței,
JudecătoriSvetlana Filincova,
Iurie Bejenaru, Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către Grosu Elena,

În cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Breahnă Elvira către Grosu Elena, cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Grosu Elena, împotriva hotărârii Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 12 mai 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 03 iulie 2015, reclamanta Breahnă Elvira s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Grosu încasarea din contul pârâtei a sumelor neachitate ale împrumutului care constituie 1900 dolari SUA și 1000 euro, conform contractului din 22.02.2013 convertite în valută națională conform cursului BNM la ziua executării hotărârii judecătorești și încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 524,71 dolari SUA 71 cenți și 376,17 euro, 56 eurocenți, convertiți în valută națională, conform cursului BNM la ziua executării hotărârii judecătorești.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a invocat, la data de 22.02.2013 a fost încheiat un contract de împrumut între reclamanta Breahnă Elvira și pârâta Grosu Elena, care prevedea acordarea unui împrumut în sumă de 4 000 euro și 3 000 dolari SUA, acest contract fiind autentificat la biroul notarului Veronica Roșea. Sumele împrumutului pârâta le-a primit până la data semnării contractului.

Astfel, reclamanta și-a onorat obligațiunile contractuale de transmitere a sumei împrumutului.

Conform pct. 1 din contract, contractul este cu titlu gratuit, adică pentru utilizarea acestuia împrumutatul nu a achitat nici o dobândă. Pentru garantarea executării de către împrumutat a obligațiilor contractuale, nu a fost stabilită nici o garanție reală sau personală.

Pe parcursul relațiilor de împrumut, pârâta a restituit o parte din banii împrumutați. Când obligația a ajuns la scadență, reclamanta a cerut pârâtei rambursarea sumelor restante, deoarece s-a dorit aplanarea conflictului pe cale amiabilă, extrajudiciară, însă această cale nu a dat rezultate. Pârâta, la cerințele reclamantei, nu a întreprins nici o acțiune.

La data de 24 decembrie 2014, în adresa pârâtei a fost expediată o somație

referitor la restituirea sumelor restante datorate, oferindu-i pentru aceasta un termen de 5 zile. Această somație a fost trimisă prin intermediul poștei, însă nu a fost posibilă înmânarea acesteia pârâtei. La data de 20 februarie 2015 reclamanta a publicat în Monitorul Oficial o înștiințare despre obligativitatea achitării datoriei de către pârâtă.

Ținând cont de faptul că, la multiplele somații verbale, venite din partea reclamantei în adresa pârâtei aceasta continuă să acționeze cu rea-credință și nu dorește să execute obligațiile contractuale, reclamanta este în drept să calculeze, pe perioada întârzierii, dobânzi de întârziere. Dobânda de întârziere a fost calculată pentru perioada 23.08.2013-30.06.2015, astfel, conform site-ului ilba.md, accesat la data de 29.06.2015 și luând în considerație că pârâta nu deține calitatea de consumator, rata dobânzii este de 9% peste rata de refinanțare a BNM, corespunzător, au rezultat sumele de 524,71 dolari SUA, 71 cenți și 376,17 euro, 56 eurocenți.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 12 mai 2017, a fost admisă acțiunea, dispunându-se încasarea de la Grosu Elene în beneficiu Elvirei Breahnă datoria în sumă de 1900 dolari SUA și dobânda de întârziere 524 dolari 71 cenți, iar în total 1276 euro 17 eurocenți sau echivalentul lor în lei RM conform cursului oficial al BNM la data executării hotărârii. S-a încasat de la Grosu Elena în beneficiul Elvirei Breahnă cheltuielile pentru achitarea taxei de stat, citare și asistență juridică în sumă totală de 5776,74 lei.

La data de 09 iunie 2017, Grosu Elena a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 12 mai 2017, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani din 12 mai 2017.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, a fost respinsă cererea apelantei Grosu Elena, privind scutirea parțială de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Grosu Elena și s-a comunicat apelantei, despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii și dovezii achitării taxei de stat în sumă de 1640 lei, acordându-i pentru aceasta un termen de 10 zile din data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat apelantei, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, a fost restituită cererea de apel depusă de Grosu Elena, împotriva hotărârii Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău din 12 mai 2017.

La data de 19 octombrie 2017, Grosu Elena a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, iar la data de 04 decembrie 2017 a depus supliment la recurs, solicitând casarea încheierii recurate.

În susținerea recursului declarat a menționat că, nu a fost citată în modul stabilit de lege, nu a recepționat încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, astfel a fost încălcat dreptul la apărare și la un proces echitabil.

Totodată a menționat că, despre încheierea instanței de apel prin care s-a dispus restituirea apelului declarat, a aflat de pe site-ul portalului instanțelor de judecată, iar adresându-se la Curtea de Apel Chișinău, acesteia i s-a refuzat să facă cunoștință cu materialele cauzei, fiindu-i propus să aștepte expedierea prin poștă a tuturor actelor.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva

încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând înscrisurile anexate la dosar prin prisma pretențiilor deduse judecării, instanța de recurs constată că actul contestat a fost emis la 05 octombrie 2017, iar cererea de recurs a fost declarată la data de 19 octombrie 2017, deși încheierea recurată a fost expediată părților la data de 01 noiembrie 2017 (f.d. 142), astfel recursul împotriva încheierii instanței de apel fiind depus cu respectarea termenului prevăzut de lege.

În speță, se constată că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, cererea apelantei cu privire la scutirea de plata taxei de stat a fost respinsă și s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării acesteia pentru achitarea taxei de stat, iar prin încheierea instanței de apel din 05 octombrie 2017, cererea de apel a fost restituită din motivul neîndeplinirii în termen a indicațiilor instanței.

Potrivit dispozițiilor art. 101 alin. (1) al Codului de procedură civilă actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară, iar potrivit art. 102 alin. (6) al Codului de procedură civilă citația sau înștiințarea se trimite la adresa menționată de parte sau de un alt participant la proces.

În corespundere cu prevederile art. 30 alin. (1) al Codului civil, domiciliul persoanei fizice este locul unde aceasta își are locuința statornică sau principală. Se consideră că persoana își păstrează domiciliul atâta timp cât nu și-a stabilit un altul.

Prin prisma normelor de drept citate, raportate la înscrisurile speței, Colegiul constată că Grosu Elena, având domiciliul în mun. Chișinău, str. XXXX, ap. XX, l-a indicat expres în cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond, pentru a-i fi comunicate actele de procedură emise.

În așa fel, comunicarea actelor de procedură emise de către instanța de apel urma să fie efectuată la adresa respectivă, sau la o altă adresă cunoscută din dosar în conformitate cu prevederile citate, la dosar urmând a fi anexate înscrisuri ce ar confirma recepționarea actului comunicat.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Potrivit art. 16 al Codului de procedură civilă, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de

considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Conform art. 56 alin. (2) al Codului de procedură civilă, participanții la proces se bucură de drepturi procesuale egale și au obligații procesuale egale, cu unele excepții stabilite de lege în dependență de poziția pe care o ocupă în proces. Participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

În lumina prevederilor legale raportate la caz, Colegiul analizând legalitatea încheierii recurate constată că, din momentul depunerii cererii de apel și până la restituirea acesteia (09.06.2017-05.10.2017), Grosu Elena a avut toate posibilitățile reale și timp suficient de a înlătura neajunsurile stabilite de către instanța de apel

În acest sens, Colegiul reține că actul judecătoresc de procedură implică cert obligația pozitivă a apelantului de a achita taxa de stat stabilită prin lege, iar nerealizarea acestei sarcini procedurale, precum și caracterul irevocabil al actului procedural prin care nu s-a dat curs cererii de apel, stabilit prin neatacarea acestuia, instituie prezumția recunoașterii legalității acestui act procedural și, în consecință, obligația de a se conforma cerințelor instanței de apel, denotă întrunirea în speță a temeiurilor legale pentru restituirea cererii de apel.

Sub acest aspect se conchide că, apelanta-recurentă Grosu Elena a indicat expres adresa la care urmau să-i fie expediate actele de procedură, în caz de schimbare a locului aflării ultimul urma să fie înștiințată instanța, iar lipsa de bună credință a Grosu Elenei ce se atestă la speță prin faptul că ultima (f.d. 133) nu s-a adresat la oficiul poștal să-și ridice corespondența, instituie aplicabilitatea normelor legale ce prevăd consecințele negative ce intervin pentru neexecutarea obligației de achitare a taxei de stat stabilită de lege.

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

În acest sens, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 §1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Potrivit practicii CtEDO (cauza Malahov c. Moldovei, hotărârea din 07 iunie 2007), restricția impusă accesului la o instanță judecătorească nu va fi compatibilă cu art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, decât dacă aceasta nu urmărește un scop legitim și nu există o legătură proporțională dintre mijloacele utilizate și scopul legitim urmărit.

Cu toate acestea, „dreptul la un tribunal” nu este absolut și poate fi limitat, în timp ce, prin însăși natura sa reclamă reglementare din partea statului, care urmează a alege mijloacele pe care le va folosi în acest scop. Și, întrucât, scopul stabilirii a unei taxe pecuniare pentru adresarea în instanțele judecătorești sunt îndreptate în interesul bunei administrări a justiției, acesta poate justifica impunerea unei restricții financiare a accesului persoanei la un „tribunal”. (cauza Tolstoy – Miloslavsky c. Regatului Unit, hotărârea din 13 iulie 1995).

Aplicând normele legale invocate mai sus și jurisprudența CEDO la speță, Colegiul remarcă ca fiind indubitabilă obligația apelantului de a înlătura în termenul stabilit neajunsurile depistate de instanța de apel, această obligație fiind stabilită de Lege și urmărind scopul unei bune administrări a justiției în R.

Moldova.

Mai mult, principiul disponibilității participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale, este afectat în pricină în condițiile în care pe parcursul unei perioade îndelungate menționate mai sus, apelanta cunoscând despre obligativitatea prezentării dovezii achitării taxei de stat, obligație ce aparține acesteia potrivit Legii procedurale și în lipsa intervenției instanței de apel, nu a prezentat înscrisurile respective nici la declararea recursului.

În altă ordine de idei, însă în același context, contestarea cu recurs a încheierii de restituire a cererii de apel nu degreveză recurenta, în cazul în care recursul ar fi admis, să înlăture neajunsurile și să prezinte dovada achitării taxei de stat, iar neefectuarea acestor acțiuni denotă caracterul de rea-credință a părții care urmărește scopul tergiversării examinării cauzei.

Mai mult ca atât, Colegiul atenționează pe Grosu Elena că procesul de emitere a actelor de procedură ale instanțelor naționale este transparent, în acest sens, instanța de apel sesizată plasează pe site-ul oficial data, locul și ora ședinței, și soluțiile adoptate la caz, iar apelanta-recurentă, prin prisma principiului bunei credințe, urma să monitorizeze cursul judecării cauzei.

Luând în considerație cele indicate mai sus, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017 urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii recurate.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Grosu Elena.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Breahnă Elvira către Grosu Elena, cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Svetlana Filincova,

Judecători

Iurie Bejenaru,

Maria Ghervas

Copia corespunde originalului
Judecător

Svetlana Filincova